

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการจราจร โดยมุ่งคุ้มครองผลประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 จึงมีลักษณะเป็นกฎหมายเทคนิค กล่าวคือ ไม่ได้บัญญัติขึ้นมาตามเหตุผลทางศีลธรรมแต่เป็นการบัญญัติขึ้นมาตามเหตุผลทางเทคนิคทั้งนี้เพื่อจัดระเบียบในสังคมและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การห้ามจอดในเขตห้ามจอด การเดินรถทางซ้ายทางขวา หรือการห้ามขับรถยนต์เร็วกว่าที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น ลักษณะความผิดของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 จึงมีลักษณะความผิดที่เป็นความผิดเล็กน้อยไม่ได้ถือว่าเป็นความผิดอาญาโดยแท้ ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 โดยเนื้อแท้ถือว่าเป็นความผิดในทางปกครอง กฎหมายจึงได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจในการว่ากล่าวตักเตือนและทำการเปรียบเทียบปรับได้ทั้งความผิดที่ไม่ร้ายแรงและความผิดที่ร้ายแรง การให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบอย่างกว้างขวางในลักษณะนี้ไม่ปรากฏในประเทศต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษามาดังเป็นวิธีการพิเศษที่พบในกฎหมายไทยเท่านั้น

การที่ฝ่ายนิติบัญญัติให้อำนาจแก่ฝ่ายปกครองในการทำการเปรียบเทียบได้นั้นเป็นการให้อำนาจหน้าที่ถึงตุลาการ ดังนั้น การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 จึงเป็นการกระทำตามอำเภอใจหรือตามความพอใจไม่ได้ หากต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ของกฎหมายเป็นเครื่องชี้นำ แต่จากผลการศึกษาพบว่าหลักเกณฑ์ในการควบคุมดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ยังไม่มีความเหมาะสม ทำให้การใช้

คุณิธิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ในปัจจุบัน ชาติหลักเกณฑ์ที่แน่นอน โดยเฉพาะปัญหาในการคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดจะพบว่าพนักงานสอบสวนยังขาดแนวทางในการพิจารณาถึงความร้ายแรงของความผิดตลอดจนการคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษปรับที่มุ่งที่จะก่อให้เกิดการยับยั้ง ช่มชู้ หรือก่อให้เกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิด ทำให้การลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษทำให้การปรับไม่เป็นไปตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของกฎหมายจราจร นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่ามาตรการการลงโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ยังไม่มีความเหมาะสมตลอดจนอัตราโทษสำหรับความผิดที่มีลักษณะเป็นการก่อกันอันตรายต่อความปลอดภัยในการจราจรนั้นเมื่ออัตราโทษปรับไม่รุนแรงทำให้การลงโทษปรับไม่ก่อให้เกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิด

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการกำหนดลักษณะของความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เลือใหม่โดยแบ่งแยกความผิดที่มีลักษณะเป็นกฎระเบียบในการจราจรออกเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและความผิดที่เป็นการกระทำที่อาจก่อกันอันตรายในการจราจรออกเป็นความผิดที่ร้ายแรงและมีการกำหนดขอบเขตของการใช้คุณิธิจในการปรับของเจ้าพนักงานแต่เฉพาะความผิดไม่ร้ายแรง ทั้งนี้เพื่อเป็นการจำกัดการใช้คุณิธิจในการเปรียบเทียบปรับให้เหลือเพียงความผิดที่ไม่ร้ายแรงและในความผิดที่ร้ายแรงต้องนำขึ้นสู่การพิจารณาของศาล สำหรับความผิดที่ควรกำหนดเป็นความผิดร้ายแรงได้แก่ ความผิดตามมาตรา 6 ฐานนำรถไม่มั่นคงแข็งแรงมาใช้ในทางเดินรถ มาตรา 10 ทวิ ฐานนำรถที่ก่อให้เกิดก๊าซ ผุน มาใช้ในทางเดินรถ มาตรา 11 ฐานไม่เปิดไฟในที่แสงสว่างไม่เพียงพอ มาตรา 15 ฐานบรรทุกของออกนอกตัวรถโดยไม่ติดสัญญาณ มาตรา 16 และมาตรา 17 ฐานบรรทุกสิ่งอันตรายโดยไม่แสดงสัญญาณ มาตรา 20 ฐานบรรทุกคน ล้อหรือสิ่งของโดยไม่มีเครื่องป้องกัน มาตรา 22 ฐานฝ่าฝืนสัญญาณไฟ มาตรา 43 (3) ฐานขับขีรถโดยประมาทหรือนำหวาดเสียวอันอาจก่อให้เกิดอันตราย และ

ความผิดฐานข่มขืนและผ่านหน้าในลักษณะที่เป็นการก่ออันตรายตามมาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 มาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 49 ความผิดตามมาตรา 52 และมาตรา 53 ฐานกลับรถหรือเลี้ยวรถตัดหน้าในลักษณะที่เป็นการก่ออันตราย มาตรา 61 ฐานจอดรถบนไหล่ทางโดยไม่เปิดไฟ มาตรา 67 ฐานขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด มาตรา 99 ฐานผู้ขับขี่รถแท็กซี่ข่มขืนในลักษณะที่น่าจะเกิดอันตราย และมาตรา 100 ฐานผู้ขับขี่รถแท็กซี่นำผู้โดยสารไปทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใด ๆ เป็นต้น ซึ่งการจำกัดการใช้ดุลพินิจในการปรับของเจ้าพนักงานเฉพาะความผิดจราจรไม่ร้ายแรงนั้นจะทำให้การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานมีความชัดเจนขึ้นลดปัญหาการผิดพลาดในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยความผิดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยในการจราจรได้ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

2. เนื่องจากความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นความผิดในทางปกครอง ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการกำหนดมาตรการเสริมในทางปกครองโดยกำหนดเงื่อนไขในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดนอกจากการลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เช่น การเข้าอบรมกฎจราจร หรือ ในกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่มีโทษปรับแต่เพียงอย่างเดียวควรกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการจัดให้กระทำกิจการบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่ศาลเห็นสมควร และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 134 ฐานแข่งรถในทางเดินรถและความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานกระทำโดยประมาทเป็นให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสหรือเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ถ้าศาลพิจารณาลงโทษจำคุก หรือนินทาหาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ศาลควรจะกำหนดเงื่อนไขทำงานสาธารณประโยชน์หรือทำกิจกรรมบริการสังคมโดยการทำงานในบ้านพักคนชรา สถานูบาลเด็ก เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดทำประโยชน์ต่อสังคมและเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ควรมีการนำมาตรการการยึด นักใช้ การตัดคะแนน และการเนกตอนใบอนุญาตขับขี่ที่มีอยู่แล้วมาใช้ อย่างจริงจัง โดยมีการปรับปรุงวิธีการในการเก็บข้อมูลและตรวจสอบประวัติของผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจรให้เป็นระบบและข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้ง่ายอันจะทำให้การบังคับใช้

กฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เนื่องจากความผิดตามกฎหมายจราจรเป็นความผิดในทางปกครองอันมีลักษณะ
 ในทางละเมิดทางแพ่งจึงควรนำหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดเพื่อบุคคลอื่น (vicarious
 liability) หมายถึง ความรับผิดของบุคคลซึ่งเกิดจากการกระทำความผิดของผู้อื่นมาใช้ในการ
 บังคับให้นายจ้างต้องรับผิดต่อการกระทำของลูกจ้างในความผิดบางความผิดตามพระราช
 บัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ได้แก่ ความผิดตามมาตรา 10 ทวิ ฐานนำรถที่มีเครื่องยนต์
 ก่อให้เกิดก๊าซ ฝุ่น ควัน ละอองเคมี หรือเสียงเกินเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดมาใช้ในทางเดินรถ
 ความผิดตามมาตรา 17 ไม่จัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิง ความผิดตาม
 มาตรา 20 ใช้รถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของไม่จัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้คน สัตว์หรือสิ่งของที่
 บรรทุก ตกหล่น ร่วงไหล ส่องกลิ้ง ส่องแสงสะท้อนหรือปลิวไปจากรถอันอาจก่อเหตุเดือดร้อน
 รำคาญ ทำให้สกปรก เปราะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสีย สุขภาพอนามัยแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิด
 เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน และความผิดตามมาตรา 139 (2) ฐานจอดรถในที่
 ห้ามจอดโดยให้นายจ้างต้องร่วมรับผิดกับลูกจ้างในการกระทำความผิดด้วย เนื่องจากความผิด
 ดังกล่าวนายจ้างจะมีส่วนร่วมในการรู้เห็นยินยอมในการกระทำความผิดของลูกจ้างเสมอ ดังนั้น
 หากมีการกำหนดความรับผิดของนายจ้างไว้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจร
 ทางบก พ.ศ. 2522 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ในกรณีที่มีการกระทำความผิดพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ซ้ำหลายครั้ง
 ให้มีการเพิ่มมาตรการในการให้อำนาจศาลที่จะเพิ่มโทษปรับสำหรับผู้กระทำความผิดตามพระราช
 บัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เป็นการผิดไม่ร้ายแรง และโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำ
 ความผิดจราจรร้ายแรง เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวในการกระทำความผิดซ้ำอีก

5. ควรมีวิธีพิจารณาคดีจราจรขึ้นมาโดยเฉพาะโดยมีการปรับปรุงแก้ไขวิธีพิจารณา
 คดีในศาลแขวงให้มีความรวดเร็ว และการนำเอาวิธีพิจารณาคดีด้วยวาจามาใช้โดยลดรูปแบบ
 ที่เป็นทางการลง เช่น การตัดขั้นตอนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน และการฟ้องคดี
 โดยพนักงานอัยการออก โดยใช้สำเนาข้อบังคับสั่งเป็นการบันทึกประกอบการฟ้องคดีวาจาและ
 ให้ผู้ว่าคดีซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้งนี้เพราะความผิดตามพระราชบัญญัติ
 จราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นความผิดเล็กน้อยไม่มีมูลเหตุซับซ้อนสามารถพิจารณาจาก

ข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายได้โดยไม่ต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานมากมายเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาเหมือนคดีอาญาทั่ว ๆ ไป และยังเป็นโอกาสให้ประชาชนสามารถสู้คดีได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

6. ควรมีการณรงค์ด้านวินัยจรรยาโดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจรรยาเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนมีการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจรรยาให้ทราบกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจรรยา ตลอดจนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความยุติธรรมและถูกต้อง

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

7.1 ควรมีการศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของความผิดจรรยาที่ควรกำหนดเป็นความผิดร้ายแรงเพิ่มเติมเพื่อหามาตรการการที่เหมาะสมกับลักษณะของความผิดนั้น ๆ

7.2 ควรมีการศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาตัดสินจรรยาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความผิดตามพระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ. 2522 ตลอดจนมาตรการส่งเสริมในทางปกครอง อาทิเช่น มาตรการการเข้าอบรมจรรยา มาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยอาศัยการบริการสังคมมาใช้บังคับ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิวิธภาพมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย